

พระราชบัญญัติ
รายนตร์ (ฉบับที่ ๑)

พ.ศ. ๒๕๓๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

เป็นปีที่ ๔๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราช
โองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยรายนตร์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำ
แนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติ^{๕๕}นี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ^{๕๕}รายนตร์
(ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “นายทะเบียน” และ “อธิบดี” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ “นายทะเบียน” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียน

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางบก”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนกับออกกฎกระทรวงกำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ลักษณะ ขนาด หรือกำลังของเครื่องยนต์และของรถที่จะรับจดทะเบียนเป็นรถประเภทต่าง ๆ เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงลักษณะ ขนาด หรือกำลังของเครื่องยนต์และของรถสำหรับรถประเภทดังกล่าว และการแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนรถ และใบคู่มือจดทะเบียนรถที่ได้เปลี่ยนแปลงแล้ว

(๒) เครื่องอุปกรณ์สำหรับรถและการใช้เครื่องอุปกรณ์ดังกล่าว เช่น โคม เครื่องมองหลัง แตร เครื่องระงับเสียง ท่อไอเสีย เครื่องสัญญาณไฟ เครื่องบังคับน้ำฝน และเครื่องอุปกรณ์อื่นที่จำเป็น

(๓) เครื่องสื่อสาร และการใช้เครื่องสื่อสารระหว่างรถกับศูนย์บริการหรือสถานอื่น

(๔) แผ่นป้ายทะเบียนรถ เครื่องหมายประเภทรถ และเครื่องหมายอื่น รวมทั้งวิธีแสดงแผ่นป้ายและเครื่องหมายดังกล่าว

(๕) สีและเครื่องหมายสำหรับรถยนต์สาธารณะ

(๖) นำหนักบรรทุกอย่างมาก และจำนวนคนโดยสารอย่างมาก สำหรับรถยนต์ส่วนบุคคลและรถยนต์สาธารณะ

(๗) เงื่อนไขในการใช้ล้อยางตัน

(๘) ประเภท ขนาด และน้ำหนักของรถที่จะไม่ให้เดินบนทางที่มีไผ่ทางหลวง

(๙) เงื่อนไขในการใช้รถที่มีล้อยางอื่น นอกจากล้อยางเดินบนทางที่มีไผ่ทางหลวง

(๑๐) ประเภทรถที่ต้องกำหนดอายุการใช้ในเขตที่กำหนด

(๑๑) ประเภทรถที่ห้ามใช้เดินในเขตที่กำหนด

(๑๒) การงดรับจดทะเบียนรถประเภทใดประเภทหนึ่งในเขตที่กำหนด

(๑๓) จำนวนรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด จังหวัดต้นทางและจังหวัดปลายทางสำหรับรถยนต์ดังกล่าว

(๑๔) อัตราค่าจ้างบรรทุกคนโดยสารสำหรับรถยนต์สาธารณะ

(๑๕) เครื่องแต่งกาย เครื่องหมายและการแสดงบัตรประจำตัวคนขับรถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการธุรกิจ และรถยนต์บริการที่สถานี

(๑๖) หลักสูตรและอุปกรณ์การสอนและการฝึกหัดขับรถของโรงเรียนฝึกหัดขับรถ

(๑๗) ค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้

(๑๘) กิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรเงินตามมาตรา ๔๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ผ่านการตรวจสภาพรถจากนายทะเบียน หรือจากสถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ในเวลาที่จอดทะเบียนแล้ว”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) รถของกรมตำรวจที่จดทะเบียนและมีเครื่องหมายตามระเบียบที่อธิบดีกรมตำรวจกำหนด”

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๑๓๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๐

มาตรา ๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่ารถที่เปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายในเวลาใช้ ให้ส่งเจ้าของรถแก้ไขและนำรถไปให้ตรวจสอบสภาพก่อนใช้ การตรวจสอบสภาพดังกล่าวนายทะเบียนจะส่งให้เจ้าของรถนำรถไปให้ตรวจสอบสภาพ ณ สถานตรวจสอบสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกก็ได้ และให้นำมาตรา ๑๒ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้านายทะเบียนเห็นว่ารถนั้นปลอดภัยในเวลาใช้ ให้แก้ไขเพิ่มเติมรายการในทะเบียน และใบคู่มือจดทะเบียนรถนั้นด้วย”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ในกรณีที่นายทะเบียนหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีแต่งตั้งเห็นว่ารถใดในขณะที่ใช้มีลักษณะที่เห็นได้ว่าจะไม่ปลอดภัยในการใช้ ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของรถนำรถนั้นไปให้นายทะเบียน หรือสถานตรวจสอบสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกตรวจสอบสภาพภายในเวลาที่กำหนดได้”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๑๕ ทวิ การตรวจสภาพรถตามมาตรา ๑ (๒) มาตรา ๑๔
วรรคสอง มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๓๖ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติ
รถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๖ นายทะเบียนมีอำนาจออกประกาศหรือสั่งเป็นหนังสือ
ให้เจ้าของรถนำรถไปตรวจ ณ ที่ทำการของนายทะเบียน หรือสถานตรวจ
สภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๑ ทวิ แห่งพระราช
บัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๖๑ ทวิ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับ
สถานเดียวให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับ
ผู้ต้องหาได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดี
มอบหมายเปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตาม
บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่
ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป”

มาตรา ๑๒ ให้โอนอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทยเกี่ยวกับการรักษาการตามพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๒๔ ไปเป็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๑๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๐

มาตรา ๑๓ บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งใด ๆ ออกตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑๔ คำขออนุญาตใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑๕ บรรดาใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๖ บรรดาแผ่นป้ายทะเบียนรถและเครื่องหมายเสียภาษีประจำสำหรับรถที่ออกให้แก่รถที่จดทะเบียนและเสียภาษีประจำปีครบถ้วนและถูกต้องตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นแผ่นป้ายทะเบียนรถและเครื่องหมายเสียภาษีประจำสำหรับรถนั้น ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๑๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๐

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัติ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ดิถสุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีการโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน ไปเป็นของกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม ในการนี้สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารดังกล่าว และแก้ไขให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบก หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมการขนส่งทางบกมอบหมาย มีอำนาจเปรียบเทียบปรับในความผิดที่มิใช่ปรับสถานเดียวได้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน นอกจากนี้สมควรแก้ไขให้สถานตรวจสภาพใ้ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกซึ่งเป็นของเอกชนมีส่วนร่วมในการตรวจสภาพรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้